

*Леонід Ковальський
(Київ, Україна)
Денис Саєнко
(Одеса, Україна)*

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНТЕР'ЄРІВ ДИТЯЧИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті розглядаються основні принципи організації інтер'єрів дитячих дошкільних закладів, а також вплив архітектурно-художніх засобів виразності на проведення виховного процесу.

Ключові слова: *дитячі дошкільні заклади, інтер'єр, дизайн, дитячі приміщення.*

The article is devoted to the basic principles of the organization interior pre-school facilities, as well as the impact of architectural and artistic means of expression to carry out the educational process.

Key words: *children's pre-school institutions, interior, design, children's room.*

У більшості проектів дитячих дошкільних закладів (далі ДДЗ) не наводяться пропозиції щодо архітектурно-художнього оформлення інтер'єрів дитячих приміщень, також не обумовлюються ці вимоги і діючою нормативною документацією. Тому оформленням інтер'єру дитячих садків часто займаються самі вихователі, які знають особливості дитячого сприйняття, але не мають освіти і навичок у галузі архітектури та дизайну. Відсутні також науково обґрунтовані рекомендації щодо врахування особливостей організації інтер'єрів дитячих дошкільних установ.

Це обумовлює в сучасних умовах пошуку аналізу проблеми дизайну дитячих садків, з використанням архітектурно-художніх засобів виразності дитячого середовища. При цьому архітектор, створюючи просторове середовище, близьке дитині за кольором, масштабом, формами, повинен втілити всі вимоги психологів і педагогів в області дитячого сприйняття. Оточення повинно бути зрозумілим і цікавим для дитини, і нести в собі інформативні та естетичні властивості. Воно покликане відобразити «світ казки», в якому живе дитина дошкільного віку, і розкрити для неї нові горизонти гармонійного, всебічного розвитку.

Існуючі наукові роботи в цій галузі (Д.І. Антонюк, Н.Б. Блохіна, Л.Т. Вихрова, І. Бартенев, Г.М. Давидова та ін.), присвячені, переважно, питанням об'ємно-планувальних рішень, функціонального зонування і обладнання, проте наукових робіт, які торкаються архітектурно-художніх аспектів, не багато. Найбільш докладно питання архітектурно-художньої виразності інтер'єрів дитячих садків висвітлено у науковій роботі А.О. Кадуриної. Таким чином, на сьогоднішній день, існує розрізнена система знань у галузі архітектури, мистецтва, дошкільної педагогіки, психології, і питання формування архітектурно-художнього образу ДДЗ залишаються недостатньо опрацьованими і неосвітленими.

У дошкільний період життя діти не тільки накопичують враження і розширюють чуттєвий досвід, вони вчаться орієнтуватися в навколишньому світі, у них починає формуватися система знань. Наскільки впорядкованим буде цей процес залежить від педагога, адже саме він керує відбором матеріалів та інформації для занять. Сказане вище пояснює, чому інтер'єр, що оточує дитину, відіграє особливу роль у розвитку маленької дитини, і повинен бути організований, відповідно до завдань виховання. Обладнання дитячих приміщень дозволяє реалізувати цю сторону педагогічної роботи на науковій основі за такими принципами:

Принцип забезпечення здорового способу життя та фізичного розвитку.

Обладнання групи меблями і посібниками повинно відповідати завданням розвитку всіх систем організму, підвищенню рухової активності, сприяти охороні нервової системи дитини.

Принцип забезпечення виховання та розвитку дитини в умовах дитячої спільноти. Інтер'єр групи повинен бути розрахований на одночасну присутність 10 (15) дітей дошкільного віку. При цьому повинні бути враховані комфортні умови життя, як для окремої дитини, так і для групи дітей разом.

Принцип забезпечення педагогічного процесу в умовах суспільного виховання. Устаткування групи має сприяти дотриманню умов життя малюків, які входять в одну групу, але живуть за різними режимами, відповідно до їх віку і стану здоров'я, сприяти методам послідовності та індивідуальної поступовості в обслуговуванні дітей.

Принцип надійності і безпеки. Інтер'єр групи повинен включати предмети меблів і обладнання, конструкції яких забезпечують надійність і безпеку їх використання для маленької дитини: виключені випадки падіння з висоти, випадання з бічних поверхонь виробів, удари і удари в результаті нестійкості останніх, травмування об гострі кути і т. п.

Принцип вікової відповідності. Інтер'єр групи повинен відповідати віковому складу дітей. Якщо в групі присутні діти, які за віком або станом здоров'я відносяться до різних мікроперіодів розвитку, то обладнання групи повинно бути розраховане на дітей кожної вікової підгрупи.

Принцип гігієнічної відповідності. Предмети меблів і обладнання повинні бути виконані з екологічно чистих матеріалів, мати водовідштовхувальне покриття, при гігієнічній обробці не втрачати структури матеріалів, з яких вони виготовлені, і не деформуватися.

Принцип ергонометричної відповідності. Предмети меблів і обладнання повинні бути виконані на основі розмірів, затверджених нормативними документами для дітей перших років життя. Сучасні нові конструкції виробів, а також зразки зарубіжного виробництва повинні відповідати ергонометричним віковим показникам, затвердженими в якості державного стандарту.

Принцип варіативності (зручності та комфортності у використанні). Предмети меблів і обладнання повинні бути зручні для дитини, створювати відчуття комфорту. У їх конструкції повинен бути закладений принцип варіативності, що дозволяє в разі необхідності змінювати просторові характеристики виробів у секціях (наприклад, підйом полиць або їх переміщення; переміщення частин з горизонтальною у вертикальну площину, наприклад, відкидання бар'єрчика або його випрямлення). Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновки, що розробка дизайн-проекту спільної кімнати групи дитячого садка вимагає дотримання багатьох умов.

Таким чином, обладнання дитячого садка дозволяє реалізувати концепцію гармонійного виховання за такими принципами: принцип забезпечення здорового способу життя та фізичного розвитку, принцип забезпечення виховання та розвитку дитини в умовах дитячого співтовариства, принцип забезпечення педагогічного процесу в умовах суспільного виховання, принцип надійності і безпеки, принцип вікової відповідності, принцип гігієнічної відповідності, принцип ергонометричної відповідності, принцип варіативності, принцип комплектування, принцип раціональності, принцип складування, принцип загального і одиничного в підборі і використанні предметів інтер'єру.

Рис. 1. Приклад гармонійного поєднання архітектурно-художніх елементів інтер'єра дитячого садка

ЛИТЕРАТУРА

1. Кадурина А.О. Архітектурно-художні аспекти формування дитячих дошкільних закладів (на прикладі м. Одеси). Автореф. дис.. канд. арх.: 18.00.02. – О., 2005. – 20 с.
2. <http://bibliofond.ru/>
3. <http://dou29-vz.ucoz.ru/>

Любава Обуховська
(Київ, Україна)

МАЛІ ФОРМИ У НАРОДНІЙ АРХІТЕКТУРІ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ГУЦУЛЬЩИНИ): ТРАДИЦІЇ, СУЧАСНИЙ СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У статті розглянуто погляди на українську народну архітектуру через призму екології, технології і естетики. У результаті сформульовано рекомендації щодо створення сучасних малих архітектурних форм на основі використання елементів, форм, конструкції та технологічних прийомів, які притаманні дерев'яній народній архітектурі України.

Ключові слова: українська народна архітектура, малі архітектурні форми, етнотдизайн, національна ідентичність.

The Ukrainian folk architecture through the prism of ecology, technology and aesthetics were considered in this article. The recommendations to creation of modern small architectural forms on the basis of the use of elements, forms, construction and technological receptions, what characterize to wooden folk architecture of Ukraine, were formulated in results.

Keywords: ukrainian folk architecture, small architectural forms, ethnic design, national identity.

Постановка проблеми. Сучасні світові тенденції, що полягають у повсюдній багатовекторній економічній інтеграції, широкій європейській глобалізації, стрімкому науково-технічному та технологічному розвитку, диктують динамічний стиль життя і відхід від власних народних традицій, що нині є безперспективним для збереження обличчя етносів. Наша країна не виняток. У окреслених перспективах опускається аспект архітектурно-просторового вирішення громадських споруд і комплексів у національному стилі, з використанням культурно-національних і етнічних